

ДО ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Коломієць С.В., к.ф.-м.н., доц.

ДВНЗ “Українська академія банківської справи Національного
банку України”
s_kolomiets@mail.ru

Проблема пошуку ефективних методів і форм організації освітнього процесу з метою підготовки кваліфікованих кадрів, здатних до саморозвитку та самовдосконалення протягом життя є однією з важливих проблем сучасної вищої освіти.

На переконання багатьох дослідників, тенденції розвитку сучасного суспільства вимагають постійного навчання, а здатність результативно навчатися стає виключно важливою особистісною і соціальною цінністю.

На наш погляд, вміння навчатися – це навичка, яка має бути ініційована та набута в навчальному середовищі, особливо у вищій школі. Ефективна реалізація вказаних вимог не можлива без використання сучасних підходів, нової методології, нових понять та категорій, які пропонує *синергетична парадигма освіти*.

Ключове поняття синергетики – самоорганізація, в аспекті освіти – це самоосвіта.

З точки зору синергетики, освіта – це не процес передачі знань від вчителя до учня, не пропонування готових істин; освіта – це нелінійна ситуація відкритого діалогу, прямого та зворотного зв'язку; процес, що сприяє пробудженню власних сил того, хто навчається, співробітництву з собою та іншими учасниками освітнього процесу; освіта – це сумісна активність та діяльність, в результаті якої учень та вчитель, студент та викладач починають функціонувати з однією швидкістю, жити в одному темпі. Навчання стає інтерактивним, тобто не лише вчитель навчає учня, а й учень навчає вчителя: вони стають кооперуючою системою [1, с. 147].

Синергетичні знання – це не просто інформація, а певний спосіб мислення та аналізу, їх використання надає можливість принципово змінити підхід до аналізу соціально-економічних, духовно-культурних процесів.

Ідеї синергетики дозволяють подолати помилковий погляд, згідно з яким розвиток системи освіти обумовлений виключно зовнішніми факторами, а зосереджують увагу на тому, що розвиток освіти як складної, відкритої, нелінійної системи зумовлений внутрішніми факторами та процесами самоорганізації.

На наш погляд, усвідомлення ідей і принципів синергетики є вкрай необхідним в процесі застосування електронних засобів навчання, використанні дистанційної форми навчання. Саме синергетична методологія надає можливість перевести зовні організований навчальний процес у процес самоорганізації, що є важливою складовою успішного використання e-learning та m-learning.

Використання електронних технологій навчання в освітньому процесі, в процесі організації самостійної роботи студентів, в свою чергу, сприяє реалізації синергетичної методології освіти. Застосування електронних засобів навчання дозволяє розширити межі навчального процесу, надає можливість зробити навчання гнучким, доступним та персоналізованим.

На наше глибоке переконання, можливості e-learning, m-learning, дистанційного навчання можуть бути реалізовані лише за умови синергетичного осмислення освітніх процесів, готовності викладачів та навчальних закладів до інноваційної діяльності, активності, творчої свободи всіх учасників освітнього процесу, співробітництва та взаємної допомоги.

Література:

1. Князева Е.Н. Основания синергетики: Человек конструирующий себя и свое будущее / Е.Н. Князева, С.П. Курдюмов. – М.: Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2011. – 264 с.

Електронні засоби та дистанційні технології для навчання протягом життя: тези доповідей X Міжнародної науково-методичної конференції, м. Суми, 13–14 листопада 2014 р. – Суми : Сумський державний університет, 2014. – С. 53-54.